

Já, já to já nevěděl
Genesis 28,10-16

1. čtení:

kázání: Genesis 28,10-16 ... **"Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!"**

Bratři a sestry,

vypráví se příběh, jak jedna maminka měla tuze zbožného malého synka. Jednou za ním přišel rabín a řekl mu: Chlapče, dám ti zlatku, když mi řekneš, kde přebývá Bůh. A chlapec mu řekl: A já ti dám dvě zlatky, když mi řekneš, kde nepřebývá.

To, co jsem přečetl je kousek z velikého příběhu o Jákobovi. O tom Jákobovi, kterému později Bůh změnil jméno. Bude se jmenovat Izrael. A po něm se celý národ bude jmenovat Izraelský. A zase mě dostává, jak je možné, že si národ ve svých svatých písmech, ve svých svatých dějinách nese příběh o svém otci zakladateli, příběh, který teda rozhodně není hrdinský ani oslavný. Přesně naopak. Jákob je podrazák, podvodník, lhář, zbabělec. V tom našem příběhu zrovna utíká před svým bratrem, kterého podvodem připravil o prvorozenství i o otcovo požehnání. A utíká, protože brácha ho za to chce zabít.

Jákob dostal požehnání, slyšeli jsme ho v prvním čtení. To bylo hezké, že? Pán Bůh se o Tebe vždycky postará, tví bratři se Ti budou klanět, Pán Bůh tě ochrání a všude okolo Tebe bude požehnání. A teď je Jákob na útěku, aby si zachránil život. Kde je to klanění se bratrů, kde je to požehnání a Boží ochrana? Jákob to požehnání tolik chtěl a když ho dostal, všechno je špatně. No, asi to nefunguje. Možná proto, že to požehnání získal podvodem?

A na cestě, na útěku přichází sen. Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům. Spojnice mezi nebem a zemí. Most. Spojení s Bohem. Zajímá se Bůh ještě o zemi? Patří ti dva ještě k sobě? Může se člověk ještě nějak spojit s Bohem? A po tom žebříku vystupují a sestupují Boží poslové. Uf, ještě jo. Ještě to Bůh nezabalil. Ani když Jákob lhal a podváděl a kradl. Dokonce málem zabil. Jeho staříčkový slepý táta měl z toho Jákobova podvodu málem smrt. Stejně je tu pořád žebřík a poslové pořád vystupují a sestupují. Bůh se pořád zajímá. Až mě napadá: Co by teda člověk musel udělat, aby to Pán Bůh zabalil? Aby ten žebřík skpnul nebo vytáhnul do nebe a konec. Teď už jenom Ty, člověče a jenom to, co sis nadrobil. Co by to muselo být? Až to z těch biblických příběhů vypadá, že nic. Že člověk nedokáže vymyslet nic, aby donutil Boha přestat se zajímat. Nemůžeš udělat nic, abys Boha donutil přestat Tě milovat. Nic.

A pak přichází to ještě zajímavější. Možná veliká Boží výchovná chyba. Jákob pokazil, co mohl. A Bůh na to? "Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země. Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil."

Pane Bože, seš si jistý, že člověk, který tolik ublížil, lhal a podváděl, má slyšet právě tohle? Ukradl Tátovo požehnání a Ty mu dáš požehnání mnohem větší? A kde je jaká výchova? Kde je trest, spravedlnost....? Nebojte, Každé zlo přinese svoje ovoce. I Jákobovi. Ale teď..teď má prý slyšet od Pána Boha právě tohle. Ujistění, že ať udělal cokoli, ať je jakýkoli, Bůh je s ním.

To je prý rozdíl mezi boží a ďábelskou pastorací. Když má člověk před sebou špatnou možnost, ublížit, zničit..bible tomu říká zhřešit..to ďábelské člověka povzbuzuje. Máš na to, seš borec, neboj se a jdi do toho. A když do toho člověk jde? Když ublíží, zničí, zhřeší? To ďábelské pak přijde a obviňuje. Cos to udělal, jaks mohl? Teď už si nezasloužíš nic dobrého, skončils. Bůh to dělá naopak. Když máš před sebou možnost zničit a ublížit, Bůh přichází s tvrdým soudem. Nedělej to, nebo skončíš, škaredě, nebudeš mít naději. A když to člověk stejně udělá? Pak přichází to Boží: Neboj se, já jsem s Tebou, nikdy Tě neopustím.

Krásně zní ta Jákobova věta po probuzení ze sna. "Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!" Omlouvám se, že teď budu trochu chytračit. Bible, tedy ta starší část, které říkáme starý zákon, je původně napsána hebrejsky. A hebrejštiny má tři možnosti, jak říci: já. Nejčastější je, že se já neříká ale řekne se jenom to sloveso. „Já jsem nevěděl“ se hebrejsky řekne „nevěděl jsem“. To Já se neříká. Možná jde o úsporu v psaní. Když už teda je důležité vypíchnout to já, řekne se „Aní“. A pak je ještě takové superjá.. takovéJáJáJá...Anóchí. To používá asi nejčastěji Bůh, když chce říci o sobě něco vyjimečného. A když tady mluví Jákob, že nevěděl, řekne to vlastně špatně. Hodně špatně. Tak moc špatně, že na sebe vlastně něco práskne. On řekne: Jistě je na tomto místě Hospodin a...JáJáJá jsem to já nevěděl.

Jistě je na tomto místě Hospodin a já jsem to nevěděl. Proč? Jakto, že jsem to nevěděl? To ví přece každé malé dítě, že Bůh je všude. Tak jakto, že jsem nevěděl, že je i teď a tady? Protože...JáJáJá. A vůbec nemusí jít o to sobecké vytahující se jájájá jenom já. Možná častěji o to malé já. Co jsem to udělal, co jsem to za člověka, jak jsem mohl? A Bůh? Ten tu není, ten mě opustil, zapoměl na mě, neodpovídá. Protože já jsem tak hrozný. Protože jájájá. Já bych se nechtěl cítit tak mizerně, tak kde jsi Pane Bože? Já bych chtěl být lepším člověkem, tak kde jsi Pane Bože? Já chci být moudrý, dobrý spravedlivý...tak kde jsi Pane Bože? No, za tím tvým zrcadlem, které si nosíš s sebou. Ať už se v něm vidíš jakkoli. Ať už chceš být jakýkoli. Bůh tu není pro Tebe, Ty jsi tu pro Boha. Bůh tu nebude jen pro to, že ho tu chceš mít. Ale ty tu jsi, protože Bůh Tě tady chce.

A já ti dám dvě zlatky, když mi povíš, kde Bůh nepřebývá. Bůh je s Tebou všude. Ale jak to zjistím? V tom je ten příběh o Jákobově snu taky moc milý. On to zjistí ve spánku. Víš co, Jákobe? Běž si lehnout, jdi se vyspat, máš toho dost. A třeba ve spánku na chvíli odložíš to jájájázrcadlo, třeba na chvíli zapomeníš, jak jsi skvělý nebo hrozný, jaký úplně jiný bys chtěl být...a spatříš, že ten žebřík z nebe a do nebe tu pořád stojí a že ti boží pošťáci si volno neberou ale že pořád kmitají nahoru a dolů. Že i teď, i tady je s Tebou Bůh. Že je s Tebou, že Tě bude střežit všude, kam půjdeš, že Tě nikdy neopustí.

A vy, kteří potřebujete slyšet něco o Božích soudech na lidské špatnosti, něco o té výchově a trestech, nebojte se, taky to přijde. Jákob si to taky vypije. Ale tohle, že Bůh je s Tebou, bude Tě střežit, kamkoli půjdeš a nikdy Tě neopustí...to je teď důležitější.

Amen